

ระเบียบวิธีวิจัย และการเก็บรวบรวมข้อมูล

การใช้สื่อเพื่อผ่อนคลายความเครียดของพยาบาลหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลตำรวจนี้ เป็นการวิจัยที่มุ่งศึกษาถึงประโยชน์และความพึงพอใจที่พยาบาลได้รับจากสื่อ โดยเฉพาะประโยชน์ในการผ่อนคลายความเครียด การวิจัยนี้ใช้วิธีการศึกษาโดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (Depth Interview) พยาบาลผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) และการสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participant as Observer) ซึ่งมีรายละเอียดการเก็บข้อมูลดังต่อไปนี้คือ

1. แหล่งข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลนั้น ผู้วิจัยได้แบ่งประเภทของข้อมูลออกเป็น 2 ประเภท คือ

ก. แหล่งข้อมูลทางด้านเอกสาร ได้แก่ หนังสือ เอกสาร วารสาร ตำราวิชาการ และวิทยานิพนธ์ต่าง ๆ ที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับงานวิจัย จากห้องสมุด คณะนิติศาสตร์ และห้องสมุดคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย รวมทั้งห้องสมุดของโรงพยาบาลตำรวจ

ข. แหล่งข้อมูลประเภทบุคคล ได้แก่พยาบาลหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลตำรวจ ที่เป็นพยาบาลประจำการในปัจจุบัน และพยาบาลที่เคยทำงานในหน่วยงานมาก่อน รวมทั้งพยาบาลจากหน่วยงานที่มาทำงานพิเศษในคลินิกประกันสังคมที่หน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ไปเก็บข้อมูลบางส่วนจากพยาบาลหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉินของโรงพยาบาลเอกชนแห่งหนึ่ง และของโรงพยาบาลรัฐบาลอีกแห่งหนึ่ง ทั้งนี้เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงมากที่สุด

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยนี้มุ่งศึกษาประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่เป็นพยาบาลปฏิบัติงานประจำหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลตำรวจทั้งหมด 25 คน และพยาบาล

ที่เคยปฏิบัติงานที่หน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน แต่ได้ย้ายงานไปแล้วจำนวน 5 คน รวมทั้งพยาบาลจากหน่วยอื่นของโรงพยาบาลตำรวจที่ปฏิบัติงานเวรคืนปีละประมาณ 1 คน รวมทั้งหมดที่หน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉินด้วยอีก 2 คน รวมทั้งสิ้น 31 คน

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลที่เป็นเอกสารนั้น ผู้วิจัยใช้วิธีการจดบันทึกและสรุปข้อมูลเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย

ส่วนข้อมูลประเภทบุคคลนั้น ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการสัมภาษณ์พยาบาลผู้เป็นกลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่าง และเป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 31 คนนี้ โดยขอนัดเวลาสัมภาษณ์ในวันที่พยาบาลเหล่านั้นว่าง วันละประมาณ 2-3 คน ใช้เวลาในการสัมภาษณ์พูดคุยประมาณคนละ 1 ชั่วโมงขึ้นไป แล้วแต่ผู้ให้ข้อมูลว่า ใครให้ข้อมูลที่น่าสนใจเป็นพิเศษ ในสถานที่ทำงานคือหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉินและหอพักพยาบาล ซึ่งทำให้ผู้วิจัยได้ข้อมูลเพิ่มเติมจากการสังเกตสภาพแวดล้อมภายในที่ทำงานและที่พัก ในขณะที่สัมภาษณ์พูดคุยกันด้วย

ในการสัมภาษณ์นั้น ได้พยายามให้เป็นธรรมชาติที่สุด เหมือนการพูดคุยกันธรรมดา เพื่อสร้างความเป็นกันเอง และไม่กดดันผู้ให้ข้อมูล โดยการพูดคุยกันถึงเรื่องทั่ว ๆ ไปก่อนและเรื่องส่วนตัว ถ้ามีจังหวะก็จะป้อนคำถามที่เกี่ยวกับการศึกษาวิจัย ตามกรอบคำถามที่ผู้วิจัยได้ตั้งไว้แล้วก่อนที่จะเข้าสนามเก็บข้อมูล ตัวอย่างคำถาม ได้แก่

ข้อมูลส่วนตัว

1. อายุ
2. สถานภาพสมรส
3. วุฒิสถาบันทางการพยาบาลที่ได้รับขณะนี้
4. เหตุผลที่เลือกเข้ามาทำงานที่หน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน
5. ประสบการณ์การทำงานที่หน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน
6. ปัญหาในการทำงาน และแนวทางในการแก้ปัญหา
7. เมื่อเกิดความเครียดมักจะมีอาการแสดงออกอย่างไร

แนวคำถามในข้อ 7 นี้ ผู้วิจัยได้ใช้คำถามของแบบสำรวจความเครียด HOS (Health Opinion Survey) ของ McMillian แห่งมหาวิทยาลัย

คอร์เนล สหรัฐอเมริกา มาเป็นแนวในการหาระดับความเครียดของพยาบาลผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ส่วนมากจะเป็นคำถามเกี่ยวกับสุขภาพ เช่น

- รู้สึกปวดศีรษะ นอนไม่หลับ หรือนอนหลับ ๆ ตื่น ๆ
- มีอาการผิดปกติเกี่ยวกับระบบทางเดินอาหาร
- การเจ็บป่วยนั้น กระทบกระเทือนกับการทำงาน
- เมื่อกลุ้มใจมักทำให้น้ำหนักตัวลดลงหรือเพิ่มขึ้น
- เบื่ออาหาร
- รู้สึกไม่สบายใจ
- ต้องการอยู่เฉย ๆ เป็นต้น

9. เมื่อเกิดความเครียด มีวิธีการผ่อนคลายความเครียดอย่างไรบ้าง

ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะการใช้สื่อ

1. ประเภทและเนื้อหาของสื่อที่ใช้
2. การได้มาของสื่อ
3. ช่วงเวลาและความถี่ในการใช้สื่อ
4. เหตุผลในการเลือกใช้สื่อ และปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อการใช้สื่อ

เหล่านั้น

5. ผลจากการใช้สื่อ
6. สิ่งที่ต้องการได้รับจากหน่วยงาน หรือผู้บังคับบัญชา เพื่อเป็นการ

ผ่อนคลายความเครียดจากการปฏิบัติงาน

ในขณะสัมภาษณ์นั้น ได้ใช้เทปบันทึกเสียงมาช่วยในการเก็บรวบรวม

ข้อมูลด้วย

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้เก็บรวบรวมมา อาศัยแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องในการศึกษาวิจัยมาช่วยในการวิเคราะห์ ได้แก่ ทฤษฎีการใช้สื่อเพื่อประโยชน์และความพึงพอใจ ทฤษฎีการสื่อสารระหว่างบุคคล ทฤษฎีบุคลิกภาพและแนวคิดเกี่ยวกับความเครียด ซึ่งจะแบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 3 ส่วน คือ

- ก. วิเคราะห์ข้อมูลประชากรของพยาบาลที่เกี่ยวข้องกับการเกิด ความเครียด และพฤติกรรมการใช้สื่อ เช่น อายุ การศึกษา บุคลิกภาพ เป็นต้น
- ข. วิเคราะห์ถึงพฤติกรรมการใช้สื่อ เพื่อผ่อนคลายความเครียดของ พยาบาลหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลตำรวจ เช่น
- รูปแบบ ประเภท เนื้อหาของสื่อที่ใช้ รวมทั้งช่วงเวลา และความถี่ของการใช้สื่อ
 - ปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการใช้สื่อ เช่น สถานะทางเศรษฐกิจ สภาพแวดล้อมที่พักอาศัย
 - นอกจากการใช้สื่อเพื่อผ่อนคลายความเครียดแล้ว พยาบาลยังมีวิธีการอื่น ๆ ที่ผ่อนคลายความเครียดหรือไม่ อย่างไร
- ค. วิเคราะห์ถึงความสำคัญและประโยชน์ของสื่อ ทั้งในด้านการผ่อนคลายความเครียดและผลในด้านอื่น ๆ ด้วย

5. การนำเสนอข้อมูล

การนำเสนอข้อมูลเป็นไปในลักษณะพรรณนาความ โดยได้เลือกเสนอ เฉพาะข้อมูลที่มีสาระเกี่ยวข้องกับเรื่องที่ทำการศึกษาวิจัย โดยในตอนแรกจะเสนอ ข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากการสังเกต การพูดคุยสัมภาษณ์ จากตำรา และเอกสาร ต่าง ๆ ต่อมาเป็นการแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่เก็บมาได้ และท้ายสุดจะเป็น การสรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะจากการทำวิจัยในครั้งนี้